CÁTEDRA LIBRE · UNIVERSIDAD LIBERTÉ

Mobiele telefoons in gevangenissen: actuele uitdagingen. De les van Telma Verónica Vargas op de enClave Libre

Cooperativa Liberté · 13 de november de 2026 · Cooperativa Liberté

Voor de pandemie was het bezit van een mobiele telefoon een disciplinaire overtreding die rechtbanken op twee tegengestelde manieren afhandelden. Nu liggen er tien wetsvoorstellen om ze weer te beperken. Advocate Telma Verónica Vargas schetste hoe het zover kwam en wat ze vond toen ze onderzocht of er meer misdrijven waren; rechter Juan Galarreta en de gedetineerden die meeluisterden reageerden vanuit hun eigen ervaring. De hele les, op schrift.

Op vrijdag 13 november hielden **Universidad Liberté** en **Cooperativa Liberté**, met steun van de burgervereniging Víctimas por la Paz, in de zaal Punto de Paz van Penitentiaire Eenheid nr. 15 in Batán en via Zoom een nieuwe **enClave Libre**. Het onderwerp was een vraag die open blijft: wat doen we met mobiele telefoons in gevangenissen? Advocate **Telma Verónica Vargas** zette haar persoonlijk uiteen; strafuitvoeringsrechter **Juan Galarreta** gaf de reactie; en vanuit de zaal en vanuit verschillende penitentiaire eenheden spraken gedetineerden die hun telefoon gebruiken om te studeren en om met hun zonen en dochters te praten. Het duurde twee uur en zes minuten.

OPMERKING VAN DE REDACTIE

Deze Leerstoel is gebaseerd op de automatische transcriptie van de les, de ondertitels en de dia's en het onderzoekswerk van Vargas, die eigennamen en cijfers vervormen; wij hebben ze correct gespeld. Wat tussen “ ” staat, is het woord van degene die sprak, ontdaan van stopwoordjes. De rest is een verslag van wat ze zeiden, met vermelding van wie het zei. De aantallen huiszoekingen en wetsvoorstellen zijn die welke in de les werden genoemd; we hebben ze niet gecontroleerd aan de hand van de oorspronkelijke rapporten.

“In een netwerk zitten”: waarom de mobiele telefoon meer is dan bellen

De bijeenkomst begon met een presentatie van de omroeper vanuit Batán en met de groeten van **Diana Márquez**, secretaris van de Raad van Bestuur van Cooperativa Liberté, voorzitter van de Argentijnse Vereniging voor Herstelrecht (SAJuR) en leidster van de burgervereniging Víctimas por la Paz. Via Zoom nam **Ricardo Augman** deel, penningmeester van Cooperativa Liberté, psycholoog en onderzoeker gespecialiseerd in gemeenschapsgerichte geestelijke gezondheidszorg. Augman herdacht Juan Carlos Vesulla, medewerker van het programma Marcos de Paz van het Nationale Penitentiaire Ombudskantoor, die die week was overleden. Daarna zette hij de toon voor het onderwerp: de mobiele telefoon is niet alleen communicatie.

> *“Er zijn al heel lang apparaten in gevangenissen, maar het verschil is dat de apparaten in een netwerk zitten. En elke keer dat een gemeenschap zich in een netwerk verbindt, wordt ze erg krachtig en wekt ze natuurlijk enorme fantasieën op.”*
>
> — **Ricardo Augman**, penningmeester van Cooperativa Liberté

Márquez, die Vargas had uitgenodigd, legde uit waarom Universidad Liberté enClaves organiseert: het is een formaat dat de deskundige de tijd geeft om het onderwerp rustig uit te werken, en zo kunnen de anderen mee nadenken. Daarna bedankte Vargas voor de uitnodiging, benadrukte dat de ruimte mensen samenbrengt die werken in de rechterlijke macht, sociologie, criminologie en strafrecht, en vertelde iets wat al gebeurde terwijl ze sprak: enkele van haar studenten en oud-studenten van de pleitworkshop van de Nationale Universiteit van La Plata waren vanuit penitentiaire eenheden verbonden, en dat dankzij een mobiele telefoon.

De kaart: staat, provincie en strafuitvoering

Vargas stelde voor de les in twee tijdvakken op te delen, de mobiele telefoons vóór de pandemie en erna, en beperkte zich tot de provincie Buenos Aires. Eerst tekende ze de juridische kaart uit. De Grondwet verdeelt de bevoegdheden: de provincies droegen het Wetboek van Strafrecht over aan de staat en behielden hun eigen wetboeken van strafvordering en hun wetten over strafuitvoering. Vandaar dat de nationale wet 24.660 en de wet van Buenos Aires **12.256** uit 1999 naast elkaar bestaan. Met het Wetboek van Strafvordering van Buenos Aires, van kracht sinds 1998, werd een besluit genomen: het uitvoeringsstadium onder rechterlijk toezicht brengen. Zo ontstond de **strafuitvoeringsrechter**, die beslist over incidenten rond vervroegde invrijheidstelling en in hoger beroep de

disciplinaire sancties toetst.

Wet 12.256 erkent het recht van gedetineerden om met de buitenwereld te communiceren (bezoek, lezen, onderwijs, werk, vrije tijd) en verduidelijkt waarvoor: een betere maatschappelijke integratie wanneer ze vrijkomen. En ze deelt de overtredingen in als licht, middelzwaar en zwaar. Voor mobiele telefoons waren er twee van belang: de middelzware overtreding van “het onderhouden of proberen te onderhouden van clandestiene contacten” en de zware overtredingen van het binnenbrengen van voorwerpen met omzeiling van de controles.

Vóór de pandemie: overtreding of recht?

De regeling zei niet “mobiele telefoon”. En daar, legde Vargas uit, waren de rechtbanken verdeeld over twee standpunten. Het eerste, van **interpretatieve soepelheid**: als iemand een clandestiene communicatie probeert, hoeft de wet de mobiele telefoon niet te noemen, want er is geen andere manier om dat te doen; dus werd de sanctie bevestigd. Het tweede paste de beginselen toe die de strafmacht beperken: **maximale bepaaldheid** (als de regeling het niet zegt, kan de rechter de gedraging niet toevoegen) en het **analogieverbod** ten nadele van de persoon. Met dat tweede standpunt werd de sanctie vernietigd.

Er was ook een inhoudelijk debat, dat over de **schadelijkheid**. Het gevaarlijkheidscriterium zei dat de mobiele telefoon ontsnapping, het binnenbrengen van gevaarlijke voorwerpen of het blijven plegen van misdrijven met handlangers buiten vergemakkelijkte. Aan de andere kant citeerde Vargas **Mario Juliano**, rechter in Necochea, overleden, eeuwige peetvader van Liberté, die al in 2013 antwoordde met de logica van het absurde. Wat ze op de dia toonde:

> *“Het gebruik van algemene en onnauwkeurige begrippen voor het verwijt (clandestiene communicatie) veroorzaakt logische breuken in het systeem. Met dezelfde bedoeling […] zouden immers de vaste telefoonlijnen in elke afdeling moeten worden afgeschaft […], zouden privécorrespondentie en algemene en intieme bezoeken verboden moeten worden of zou verplicht stilzwijgen moeten worden opgelegd om gesprekken tussen gedetineerden te voorkomen.”*
>
> — **Mario Juliano**, rechter in Necochea, geciteerd in de les (T.O.C. nr. 1 van Necochea, 23/12/2013)

Als het hebben van een mobiele telefoon gevaarlijk was, vatte Vargas samen, zou je hem iedereen moeten afnemen, binnen en buiten. En in de gevangenis zitten heft de gelijkheid noch de status van persoon op.

De pandemie: geen bezoek, en de habeas corpus voor Batán

Decreet 297/2020 legde verplichte isolatie op vanaf 20 maart 2020, zonder onderscheid tussen wie vrij was en wie in de gevangenis zat. De gevolgen waren onmiddellijk: gezinnen konden niet meer op bezoek komen en wie genoot van tijdelijk verlof of semi-detentie kon niet meer naar buiten. Eerst waren er individuele verzoeken, via de verdedigers; daarna sloten mensenrechtenorganisaties zoals de Provinciale Commissie voor het Geheugen zich aan, en werden de verzoeken collectief. Ze werden beslist door de dienstdoende rechter, zodat de criteria per gerechtelijk departement verschilden.

De zaak die Vargas voor de regio inbracht, was de **collectieve habeas corpus van de Provinciale Commissie voor het Geheugen voor het Penitentiaire Complex Batán**, waarover rechter Galarreta op 27 maart 2020 oordeelde en die die vrijdag in de zaal aanwezig was. Zijn gronden: dat de gevangenis niet van andere rechten berooft dan dat van de vrijheid (zoals het Hooggerechtshof al had gezegd in “Dessy”); dat het legaliteitsbeginsel ook geldt bij strafuitvoering; en dat het gebruik van een mobiele telefoon dus een **atypische gedraging** is. Hij citeerde ook het Inter-Amerikaanse Hof (Almonacid Arellano t. Chili): de staat moet niet alleen regels wegnemen die een recht belemmeren, maar ook praktijken. En de mobiele telefoon, legde ze uit, viel bovendien onder de gedifferentieerde bescherming van personen in een kwetsbare situatie. De uitspraak stond het gebruik toe en droeg de leiding en het bestuur van het complex op tot er een protocol was.

Drie dagen later: het Hof van Cassatie en het protocol van Buenos Aires

Slechts drie dagen later oordeelde het Strafhof van Cassatie van de provincie (Kamer II, zaak 100.145, “Detenidos alojados en la U.P. n.° 9 de La Plata s/ hábeas corpus colectivo”) in dezelfde zin, met de stem van dr. **Víctor Violini**, die de argumenten van Galarreta overnam:

> *“Vrijheidsberoving houdt niet in —en kan niet inhouden— dat andere basisrechten worden aangetast, zoals die met betrekking tot voeding, gezondheid, onderwijs, bijstand en het behoud van familiebanden.”*
>
> — **Stem van dr. Víctor Violini**, geciteerd op de dia

Het Hof van Cassatie droeg het Ministerie van Justitie een **protocol** op, dat nog steeds van kracht is. Vargas vatte het samen: het heeft drie doelen (contact met familie en dierbaren, onderwijskundige en culturele ontwikkeling, en toegang tot informatie over de procedurele situatie); de mobiele telefoon wordt alleen

gebruikt op de verblijfsplaats, op elk uur, zonder verwijderbaar geheugen, zonder sociale media (alleen WhatsApp). En er staat iets in dat, zei ze, nu niet wordt bekeken in het debat: voor wie misdrijven pleegde via sociale media of elektronische apparaten, kan het Ministerie het gebruik regelen of zelfs afnemen. Het is geen gebruik zonder controle.

De vraag van 2021: werden er meer misdrijven gepleegd?

Vargas vertelde dat haar onderzoek ontstond in de specialisatie Strafrecht van de Nationale Universiteit van Mar del Plata, bij het vak Criminologie, in juni 2021. Het werk heet *“¡Cuidado, tiene un celular!”* (“Pas op, hij heeft een mobiele telefoon!”) en haar vraag was er maar één: of de toestemming tijdens de pandemie het aantal met mobiele telefoons gepleegde misdrijven had doen toenemen. Ze legde uit hoe ze de vraag afbakende om het alleen te kunnen doen: veroordeelde en vervolgde volwassenen, zonder jeugdstrafrecht; alleen het gerechtelijk departement Mar del Plata en het Complex Batán; zonder federale bevoegdheid; en vier misdrijven die met een mobiele telefoon kunnen worden gepleegd: grooming, bedreiging, afpersing en oplichting.

Eerst ging ze naar de officiële statistieken, die van het Openbaar Ministerie-generaal en het departementale parket. De dia's tonen, voor de vier misdrijven, de aantallen van twee perioden (20/3 tot 25/6 van 2019 en hetzelfde tijdvak van 2020):

Misdrijf	**2019**	**2020**
Grooming (art. 131)	15	12
Eenvoudige en zwaardere bedreiging	1.383	776
Afpersing (art. 168)	75	16
Oplichting (art. 172)	225	157

Maar die tabel, verduidelijkte ze, had een obstakel waardoor ze bijna de handdoek in de ring gooide: **ze laat niet zien hoeveel van die misdrijven vanuit de gevangenis zijn gepleegd**. Ze vroeg het aan de officieren van justitie en die zeiden dat ze, om dat te weten, dossier voor dossier zouden moeten nakijken. Dus veranderde ze de vraag: hoe komt de Penitentiaire Dienst te weten dat er een misdrijf met een mobiele telefoon wordt gepleegd? Antwoord van de leiding van het complex: via een huiszoekingsbevel of omdat de officier van justitie dringend ingrijpt. Dus telde ze de huiszoekingen van een jaar vóór de pandemie tegenover het eerste pandemiejaar. Het resultaat:

- Van 20/3/2019 tot 19/3/2020: **geen enkele** huiszoeking.
- Van 20/3/2020 tot 20/3/2021: **twee**: een wegens overtreding van wet 23.737, een wegens afpersing.

“Een belachelijk laag aantal,” zei ze: er was geen massa aan misdrijven in die periode. En aan de directeur van het complex vroeg ze hoe hij het samenleven zag. Vargas vertelde dat hij antwoordde dat de mobiele telefoon had bijgedragen aan **pacificatie**: vroeger was er een zwarte markt en ruzies over wie een toestel had en wie het stal, en die ruzies eindigden in sancties. Ze voegde toe dat de mobiele telefoon volgens de directeur sommige mensen had geholpen om de lagere en middelbare school af te maken, en zelfs hun evangelische eredienst te beoefenen.

Vandaag: tien voorstellen en drie assen

Vijf jaar later is de discussie terug. Volgens een rapport van de Provinciale Commissie voor het Geheugen zijn er **tien wetgevende voorstellen** om mobiele telefoons in gevangenissen te regelen of te beperken; Vargas kon er zeven analyseren. Ze stelde voor ze te bekijken met het beginsel van **progressiviteit** van de mensenrechten (niet terug) en langs drie assen:

- **Rechtsorde.** Van de zeven heffen er maar twee het protocol op. Maar het protocol is niet uit een wet voortgekomen maar uit een uitspraak van het Hof van Cassatie, dat het ontwerp aan de Penitentiaire Dienst opdroeg. Haar vraag, die ze open liet: moet het worden opgeheven en via het provinciale Congres gaan, of zou de Dienst nieuwe eisen kunnen stellen?
- **Iter criminis** (de weg naar het misdrijf). Sommige voorstellen verbieden niet alleen de mobiele telefoon maar ook de simkaart, de router en elk gerelateerd apparaat. Dat zou een discussie heropenen die was afgesloten toen mobiele telefoons werden toegestaan: of het bezit van een simkaart een voorbereidingshandeling is of al een begin van uitvoering. Vargas waarschuwde dat dit een “inflatie” van procedures kon veroorzaken over kwesties waarover niet meer werd geprocedeerd.
- **Progressief regime.** Eén voorstel maakt het bezit van een simkaart of router tot een **zware overtreding** en verplicht de strafuitvoeringsrechter die in overweging te nemen bij het beoordelen van een open regime, begeleide vrijlating of tijdelijk verlof. Voor wie bij wet al van bepaalde instituten is uitgesloten, blijven er heel weinig over; met die overtreding zouden het er nog minder zijn.

> *“We hebben geen statistische gegevens op basis waarvan we kunnen concluderen dat het gebruik van mobiele telefoons tot meer misdrijven leidt.”*
>
> — **Telma Verónica Vargas**, over de argumenten van de wetsvoorstellen

Vargas verduidelijkte dat ze niet alles slecht vindt: er zijn “rationelere” voorstellen, zoals de mobiele telefoon alleen verbieden aan wie onherroepelijk is veroordeeld voor grooming, een bijzondere preventie beperkt tot dat misdrijf.

Het goede gebruik: studeren en praten met zonen en dochters

Voordat ze het woord gaf, vroeg Vargas dat het debat niet blijft steken bij de slechte voorbeelden. Ze stelde **Lino** voor, een oud-student van haar: hij volgde drie jaar op rij de workshop pleiten en juryrechtspraak terwijl hij in de gevangenis zat en is nu voorwaardelijk vrij. Ze legde uit waarvoor de mobiele telefoon dient voor wie studeert: vaak is er geen materiaal op papier, en als in de opleiding niet alle docenten naar de eenheid komen, moet de student als extern examen doen, en dat vereist een overbrenging die nu bijna nooit wordt toegestaan. In het eerste jaar van de workshop, vertelde ze, was Lino de enige die verbonden was; in het tweede loggen via zijn telefoon nog drie mensen in. “Het is een van de successen als docent,” zei ze: met technologie penitentiaire eenheden bereiken.

De reactie van rechter Juan Galarreta

Galarreta begon met Vargas te bedanken voor een volledig beeld van wat het gebruik van de mobiele telefoon heeft betekend. Hij herdacht Mario Juliano, die hij “disruptief” noemde, en vertelde over een ervaring uit 2010: op een congres van rechters en functionarissen van strafuitvoering in San Juan vroeg Juliano wat er zou gebeuren als, volgens dezelfde gevaarlijkheidslogica, de mobiele telefoon buiten werd afgeschaft, waar het grootste deel van de misdrijven wordt gepleegd. “Die irrationele logica moeten we overwinnen,” vatte Galarreta samen. En hij was duidelijk over wat het antwoord niet is:

> *“Het antwoord mag niet de afschaffing van rechten zijn, alsof dat op magische wijze misdrijven zou voorkomen.”*
>
> — **Juan Galarreta**, strafuitvoeringsrechter

Hij bracht twee gegevens mee. Het ene, een rapport van de Provinciale Commissie voor het Geheugen dat de methodologie van Vargas volgde tussen maart 2025 en maart 2026: **306 huiszoekingen** in verband met mobiele telefoons bij een bevolking van zo'n 64.000 of 65.000 gedetineerden in de

provincie. Het andere, dat sinds er controle en protocol zijn, de misdrijven binnen de eenheden zijn afgenomen en het onderzoek ernaar is verbeterd, omdat met een geregistreerde mobiele telefoon de onderzoeker snel de betrokkenen identificeert. En hij stelde dat de mobiele telefoon drie dingen waarborgt: familiecontact (iets wat, herinnerde hij, het Inter-Amerikaanse Hof al heeft benadrukt toen het Argentinië veroordeelde), contact met onderwijs en cultuur, en contact met de verdediging. Over dat laatste vertelde hij dat sommige verdedigers hem verwijten het te hebben toegestaan omdat “nu bellen ze me elke dag,” en dat hij hun zegt een spreekdag in te stellen en die te beheren, maar dat dit niet ten koste mag gaan van wie juridisch advies nodig heeft.

Hij eindigde met een verzoek: dat de gedetineerden hun mening geven, omdat dat een input is die rechters, advocaten, wetgevers en autoriteiten van de uitvoerende macht nodig hebben, of het protocol nu blijft bestaan of bij een norm van hogere rang wordt geregeld.

De ronde van bijdragen

Mensen uit de zaal en uit verschillende penitentiaire eenheden reageerden. Dit is wat ze zeiden:

- **Cristian**, uit de zaal, wees op een asymmetrie: als een oplichting vanuit de gevangenis wordt gepleegd, “slaan ze groot alarm,” en als die op straat wordt gepleegd, is het gewoon een misdrijf erbij, hoewel er buiten veel meer worden gepleegd. Hij vroeg te regelen en te controleren, niet af te nemen. Hij vertelde dat hij nog nooit een voet in een gevangenis had gezet en dat hij, voor hij aankwam, had gehoord dat de mobiele telefoon de ruzies had “platgeslagen”; nu zag hij het: ze vechten niet meer uit verveling, mensen kijken een film of praten met hun familie.
- **Xavier “Pampa” Aguirreal**, voorzitter van Cooperativa Liberté, stelde dat de controle al bestaat: de mobiele telefoon komt geregistreerd binnen via het bezoek, en als wordt gegarandeerd dat alle telefoons bij binnenkomst met hun IMEI zijn geregistreerd, is het gemakkelijk te traceren als iemand een misdrijf pleegt. Wat het ingewikkeld maakt zijn de clandestiene telefoons, die niet via het bezoek binnenkomen. En hij vertelde een eigen voorval. Op 28 november 2023 om 10 uur was Liberté op TV Pública geweest om het rapport over nulrecidive toe te lichten; diezelfde middag legde, volgens zijn verhaal, een commissie van de Penitentiaire Dienst een sanctie op wegens “clandestiene verbindingen met TV Pública” en nam 20 computers en de beveiligingscamera's in beslag. De strafuitvoeringsrechtbank bevestigde de sanctie, maar de Kamer vernietigde die omdat de mobiele telefoon binnen het protocol was gebruikt. De

apparatuur, zei hij, is niet helemaal teruggegeven: er ontbreken zo'n tien computers en de camera's.

- **Esteban**, tweedejaarsstudent rechten aan de Nationale Universiteit van La Plata, verbonden vanuit Eenheid 1 in Olmos, vertelde dat hij bijna zes jaar gedetineerd is en zijn eerste studiejaar via Zoom deed. Hij wees erop dat hij dagelijks mensen ziet die elke dag met hun zonen en dochters praten, en dat hij de mobiele telefoon erkent als oorzaak van minder geweld. Hij noemde het “extremistisch” dat het bezit van een simkaart de toegang tot een vrijheidsinstituut blokkeert. En hij vroeg dat er een manier wordt gezocht zodat wie met een telefoon een misdrijf pleegde er geen heeft, “maar niet de 64.000 van ons die gedetineerd zijn.” Xavier “Pampa” Aguirreal, voorzitter van Cooperativa Liberté, suggereerde een uitspraak, die hij in de chat zette, over het recht om te communiceren voor culturele en onderwijsdoeleinden: in dat geval hoef je niemand om toestemming te vragen.
- **Lino** bedankte voor de uitnodiging en sprak over studeren als uitweg: hij deed de lagere school, de middelbare school en de universiteit in een context van opsluiting, zat dertien jaar vast en heeft nog acht maanden straf. “Studeer,” zei hij, “want het is het fundamentele instrument om vooruit te komen,” en om daarmee kinderen en familie aan te moedigen.
- **Rodríguez**, oud-student van Vargas in 2025 en nu onder huisarrest na Eenheid 26, stelde voor dat de rechtspraak ingrijpt voordat een wet wordt aangenomen, om te voorkomen wat er gebeurde met wet 27.375, die voordelen beperkte en tegenstrijdige beslissingen tussen gerechtelijke departementen veroorzaakte tot het Hooggerechtshof moest beslissen. Hij vroeg ook de mobiele telefoon niet alleen voor de universitaire gemeenschap te bedenken: wie de lagere school doet of werkt, heeft ook familiecontact nodig.

Het antwoord van Vargas en de conventionaliteitstoetsing

Vargas nam twee dingen weer op. Uit de virtuele workshop: aan het eind van de cursus is er een proefproces, en hoewel het niet strikt de rechtenopleiding is, helpt het mensen in de gevangenis te begrijpen waarom elk delictstype bestaat en te delen met mensen uit de vrije wereld. En van uitspraken als “er zijn 500 telefoontjes gepleegd”: dat betekent niet 500 mensen die bellen; het kunnen er een of twee zijn. De juridische analyse, zei ze, is een andere: dat feit weegt mee bij de strafbepaling van die persoon, maar is geen statistiek.

Galarreta voegde een uitleg toe over de conventionaliteitstoetsing. Wetten worden door het Congres uitgevaardigd, maar de rechterlijke macht controleert uiteindelijk of ze de Grondwet respecteren, en die toetsing gebeurt meestal in

een concrete zaak; de partijen hoeven er niet om te vragen. Sinds “Almonacid Arellano” zijn alle rechters in de regio, zei hij, rechters van het Amerikaanse Verdrag. En sinds de zaak “Gelman t. Uruguay” verduidelijkte het Inter-Amerikaanse Hof dat deze toetsing niet alleen voor rechters is: ook de uitvoerende en de wetgevende macht moeten, voordat ze een besluit nemen, nagaan dat het de Grondwet en het Verdrag niet tegenspreekt. Als voorbeeld noemde hij een resolutie van de leiding van de Penitentiaire Dienst over de disciplinaire procedure.

Wat de chat schreef

Op Zoom liep de chat vol met groeten uit La Rioja, Chaco, Corrientes, Entre Ríos, Tucumán, Florencio Varela, Castelar en Uruguay, en vanuit de eenheden 1, 24, 25 en 43. Er waren in het begin geluidsproblemen en later viel een verbinding weg. Vargas las enkele berichten voor ze afsloot. Analía Acevedo herinnerde eraan dat de mobiele telefoon voor wie een eigen verdediger heeft, het mogelijk maakt de verdediging te organiseren met foto's van het dossier. Een ander schreef dat hij dankzij technologie nu werkt als agent voor juridische bemiddeling en administratief beheer. Iemand vertelde dat in de federale penitentiaire dienst “de telefoons worden binnengebracht door mensen van de dienst zelf en ze verkopen ze je ook.” En een deelneemster uit Uruguay legde uit dat daar de mobiele telefoon verboden is, behalve voor wie door zijn gedrag buiten mag werken in de moestuin of het tuinwerk.

Afsluiting: waarom enClaves fysiek zijn

Wie de bijeenkomst namens Liberté afsloot, bedankte Vargas, de rechter en Márquez en legde uit waar de enClaves vandaan komen. Liberté heeft diploma's, laboratoria en andere opleidingen die via Zoom worden gegeven, maar, vertelde hij, op een dag vroegen ze zich af waarom de lezingen worden gehouden aan de Universiteit van Mar del Plata of bij de Orde van Advocaten, waar zij niet naartoe kunnen. Vandaar de enClave: dat de deskundige naar de zaal komt. Het hangt af van zijn of haar wil, tijd en zin.

> *“Wij kijken hier vandaag naar deze lezing, fysiek en niet via Zoom. Dat is het doel van de enClave.”*
>
> — Bij de afsluiting van de enClave, namens Liberté

Vargas bood al lachend aan terug te komen met pleiten en juryrechtspraak. Het is vastgelegd.

WIE DE LES GAF

Telma Verónica Vargas is advocate afgestudeerd aan de Nationale Universiteit van La Plata, specialiste in strafrecht en gediplomeerd in strafprocesrecht aan de Nationale Universiteit van Mar del Plata, en docente en lid van het Observatorium voor Strafrechtelijk Pleiten en Juryrechtspraak van de UNLP. Ze zei dat haar werk uit 2021 is gepubliceerd en dat ze het bij Diana Márquez achterliet om te delen.

WIE ER BIJ WAREN

Namens Universidad Liberté: **Diana Márquez**, secretaris van de Raad van Bestuur van Cooperativa Liberté; strafuitvoeringsrechter **Juan Galarreta**; **Analía Acevedo**, coördinator van het Vrijwilligerswerk voor Sociale Integratie; en **Ricardo Augman**, penningmeester van Cooperativa Liberté, via Zoom. De enClave is opgenomen: youtu.be/MnfuOlMymY0.

CÓMO CITAR

Cooperativa Liberté. (2026). Mobiele telefoons in gevangenissen: actuele uitdagingen. De les van Telma Verónica Vargas op de enClave Libre. Cátedra Libre, Universidad Liberté. https://cooperativaliberte.coop/nl/noticias/catedra-libre-celulares-en-carceles-desafios-actuales

Cátedra Libre publica la versión escrita y completa de las clases de la Universidad Liberté, abierta a toda la comunidad. Versión online: https://cooperativaliberte.coop/nl/noticias/catedra-libre-celulares-en-carceles-desafios-actuales